

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Auctarium. Sive Additiones Ad Viri Clarissimi Henr. Zoesii
J.V.D. Universum Jus Canonicum**

Geismar, Justus Moritz von

Coloniæ Agrippinæ, 1691

Ad tit. 7. de eo qui duxit & c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62259)

Ad num. 21. ad finem incidenter quari potest. Si femina sciat se in partu constituta in probabili mortis periculo, poteritne potionem sumere ut conceptionem impediatur? Negatur, quia directe fini principali repugnat.

Dices: potest idem foetus nondum animarum à se expellere secundum probabilem sententiam, ergo. Disparitas est quia talis foetus est actualis aggressor & directa causa mortis matris; ergo habet jus se defendendi, secus est in casu altero. Laym. lib. 5. tr. 10. p. 3. cap. 1. n. 6.

AD TIT. VI.

Qui Clerici, vel voventes contrahere possint.

Ad num. 1. in fin. Observa ex Laym. lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 1. n. 5. Quod sit peccatum mortale contrahere, vel consummare matrimonium cum impedimento dirimente; quia est violatio legis iustitiae in re gravi. Imò probabilius est etiam esse sacrilegium, praesertim si in facie Ecclesiae contrahatur post Trident. quia contrahentes abutuntur nomine & ritibus Sacramentorum cum irreverentia, nisi metus vel causa alia excuset. Item si copula habita cum sponsa tali, quod id in confessione explicari debeat, si prohibitum sit matrimonium ab Ecclesia ob copulam, ut in voto Religionis, cultus disparitate, quia contra virtutem Religionis, vel quia contra pietatem, ut in consanguinitate, affinitate. Aliud est, si prohibitum sit ob crimen, ut raptum, vel impedimento ex tit. de eo qui &c.

Ad num. 9. in fin. Observa ex Laym. lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 3. n. 6. Licet is, qui cum voto simplici castitatis matrimonium contraxit à petitione debiti impeditus sit; non tamen is, qui post votum ingrediendi Religionem contraxit, ac consummavit matrimonium. Ratio, quia hic nondum habet votum castitatis, sed tantum de votenda castitate solenniter, à cuius voti expletione impeditus est, donec matrimonium solvatur.

Ad num. 12. adde. Si Clerici post sacros Ordines de facto contrahere matrimonium praesumpserint, ipso facto excommunicatione incurrunt, suntque Irregulares, in qua tamen irregularitate post peractam poenitentiam dispensare Episcopo est concessum, dummodo cum vidua, vel corrupta non contraxerint. c. 12. h. t. c. 4. de convers. conjugat.

AD TIT. VII.

De eo, qui duxit in matrimonium, quam polluit per adulterium.

Ad num. 1. adde. Busenb. lib. 6. tr. 6. cap. 3. dub. 2. Hic ratione primi casus addit. Quod si caedes tentata sit, sed non perfecta; vel perfecta, sed absque intentione matrimonii incundi; vel cum intentione quidem ea, sed non significata exterius, vel non communi consilio, sed ab altero tantum, non dirimit matrimonium, nisi etiam adulterium praesecerit; tunc enim sufficit, si unus eadem perfecit altero etiam ignaro.

Pro;

Pro testio casu requiritur, ut promissio sit acceptata, & uterque sciat alterum esse conjugatum; si enim vel alteruter ignoret, non irritatur, si quod postea in eatur conjugate mortuo, excusatque ignorantia quævis etiam facti. Sufficit autem si adulter dubitet, utrum tempore adulterii & promissionis de matrimonio cum adultero vixerit alter conjugax, quia præsumitur vixisse, nisi mors probetur.

Contrahens matrimonium cum muliere, quam polluit adulterio aut secundis nuptiis copulavit, adducta machinatione in necem viri, aut occiso conjugate animo contrahendi matrimonium cum illa, nulliter contrahit, Gonz. ad cap. si quis & l. t.

Ad num. 2. adde. Si adulteri alio sine, quam matrimonii conjugem trucident, v. g. ne prodantur, non est impedimentum. Laym. lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 10. num. 2.

Ad num. 3. adde. Laym. ibid. n. 4. ait. Si fides data sub alio, & adulterium commissum sub alio matrimonio, non est impedimentum.

Item quod dicitur de promissione, ait: debet ea esse pura, vel ante mortem conjugis purificata, quia verba in penalibus strictè accipienda. Item n. 7. quod promissiones factæ vivo conjugate, quod contrahent eo mortuo, sint irritæ ipso iure, quia repugnant bonis moribus. arg. cap. 2. de concess. præb.

AD TITUL. VIII.

De Conjugio Leprosorum.

Ad num. 2. adde. Si conjugale prolo immineat incontinentiæ periculū,

nisi conjugio utatur, volunt quidam, quod conjux ex lege charitatis obligetur cum periculo debitum reddere, sed verior sententia est contraria eum non obligari, cum nemo obligetur ad alterius peccatum vitandum proprii corporis periculo se exponere, cum is simpliciter in necessitate positus non sit, & alia concupiscentiæ remedia adhibere possit. Laym. lib. 5. tr. 10. p. 3. cap. 1. num. 5.

AD TIT. IX.

De Conjugio servorum.

Contra hoc, quod error personæ vitiet matrimonium. Dices: In administratione Sacramenti Baptismi, Confirmationis &c. Si minister putet esse personam aliam, Sacramentum tenet; ergo etiam in matrimonio. Negatur consequent. Quia, virtualis intentio ministrantis illa Sacramenta esse debet baptizandi præsentem ac capacem, qui cunque sit. Secus se habet in matrimonio. Laym. lib. 5. tr. 10. p. 4. c. 2. n. 1. Nisi & contrahens eam habere vellet, qualiscunque sit. Sannius.

Inter Jacobum & Liam ab initio non fuit verum matrimonium, donec Jacob. de novo positivè consensit in Liam. Can. un. 29. q. 1.

Busenb. lib. 6. tract. 6. c. 3. dub. 2. hic notat non esse propriè servos, qui sunt coloni originarii, vulgò *Leibeigene*.

Matrimonium inter servos legitime contrahitur etiam in vitis Dominis; sed si ingenuus per errorem ancillam ducat, vel è contra, conjugum nullum est.